

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 3941/2022
24.01.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Чанковић, адвокат из ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Младен Ивановић, адвокат из ... и ВВ из ..., ради утврђења, одлучујући о ревизији тужиље, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3588/21 од 08.07.2021. године, у седници одржаној 24.01.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиље изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 3588/21 од 08.07.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 1020/20 од 23.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев да се утврди да је делимично ништав уговор о доживотном издржавању закључен између сада покојног ГГ, бившег из ..., као примаоца издржавања и првотужене ББ из ..., као даваоца издржавања, оверен пред судијом Четвртог општинског суда у Београду под РЗ 1922/08 дана 26.11.2008. године, у делу који се односи на располагање примаоца издржавања са 1/8 идеалног дела стана бр. ..., површине 79м² по структури трособан који се налази на првом спрату стамбене зграде у Београду у ул. ... бр. ..., и да у овом делу не производи правно дејство, што би тужене ББ и ВВ биле дужне признати и трпети. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев да се утврди да је тужиља носилац права својине са 1/8 идеалног дела на стану наведеном у ставу првом изреке, по основу наслеђа иза мајке покојне ДД, што би тужене биле дужне да признају и трпе да тужиља ово право може да упише у катастар непокретности. Ставом трећим изреке, обавезана је тужиља да туженој првог реда ББ накнади трошкове поступка у износу од 307.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 3588/21 од 08.07.2021. године одбијена је као неоснована жалба тужиље и наведена првостепена пресуда је потврђена у ставу првом и другом изреке, а преиначена у делу о трошковима поступка тако што је обавезана тужиља да туженој првог реда ББ накнади трошкове поступка у износу од 273.750,00 динара. Одбијени су захтеви тужиље и првотужене за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу члана 408. у вези члан 403. став 3. ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/23 - други закон) и нашао да је ревизија тужиље неоснована.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су сестре и законске наследнице покојних родитеља, ГГ и ДД, који су брачну заједницу засновали у 1958. години, у току чијег трајања је спорни стан додељен оцу странака, који је закључио уговор о коришћењу стана 23.07.1982. године и за живота супруге закључио уговор о откупу стана 30.03.1993. године, са исплатом на рате на 40 година. Тужила и тужена ВВ су након удаје иселиле из предметног стана, а тужена ББ је остала да живи у њему са својом породицом и родитељима. Мајка странака се изненада разболела и преминула у 2007. години. Након њене смрти отац је доживео мождани удар и уз помоћ ћерке, овде тужене ББ и њеног супруга се опоравио након неколико месеци и у породичној заједници са њима остао да живи у предметном стану до смрти ...2015. године. За живота, отац странака са својством примаоца издржавања закључује са туженом ББ као даваоцем издржавања 26.11.2008. године уговор о доживотном издржавању, који за предмет има спорни стан. Претходно, још за живота мајке странака, обострана воља родитеља је била да стан оставе у искључиву својину туженој која се старала о њима и остала да живи у заједничком породичном домаћинству, али је мајчина изненадна болест и смрт осујетила намеру закључења уговора о доживотном издржавању са туженом, о којој су намери знања имале и ћерке и особе из блиског окружења. Тужена је након смрти мајке наставила да се брижно стара о оцу, у њиховом заједничком домаћинству настављено је са плаћањем месечних рата за откуп стана. Након очеве смрти тужена је наставила да исплаћује месечне рате откупне цене стана, којих је неисплаћених остало 190. У оставинском поступку иза оца, по предочавању последица закључења уговора о доживотном издржавању, да стан не чини заоставштину, тужила и сестра ВВ су се одрекле наследства у корист тужене. Тужена је наследником оглашена са преузимањем обавеза плаћања пасиве заоставштине, према правноснажном оставинском решењу од 07.11.2015. године донетом у поступку чији је учесник била и тужила, која се томе није противила, а накнадно поднела тужбу у овом поступку 15.03.2016. године.

Имајући у виду да је у току поступка утврђено да је мајка странака била сагласна да се станом располаже у корист тужене, да је то била и воља оца на чије име је откуп стана текао, да је тужена са њима живела и старала се о њима, како о мајци која се изненада разболела у 2007. години, што је спречило да се уговор о доживотном издржавању закључи за оба родитеља, и да је после мајчине смрти наставила да се стара о оцу који је са њом и њеном породицом живео у породичној заједници све до смрти, другостепени суд је подржао закључак првостепеног суда да је спорни уговор закључен као последица заједничке воље родитеља странака и представља резултат

договора постигнутог у породици, што је и тужилји било познато. Тужилја после смрти мајке што у склопу утврђених чињеница указује да је тужилја знала за породични споразум. Тужилја после смрти мајке није покренула оставински поступак за расправљање њене заоставштине, није истицала питање мајчиног удела на стану, нити учешћа у исплати откупне цене стана, што је говори у прилог томе да су тужилја и сестра ВВ знале да је воља и договор њихових родитеља био такав да стан након њихове смрти остане туженој ББ. Спорни уговор закључен као резултат договора постигнутог у породици и реализован је фактичким извршавањем и према мајци, као и према оцу, све до њихове смрти.

Код изнетог стања ствари, пресудама нижестепених судова је одбијен као неоснован тужбени захтев да се утврди да је уговор о доживотном издржавању ништав и да правно дејство не производи у делу којим је располагамо уделом од 1/8 на спорном стану и утврди да је тужилја носилац права својине у 1/8 дела на стану по основу наслеђа иза мајке. Став о неоснованости тужбеног захтева у овој правној ствари заснован је на оцени утврђених околности случаја, којима су обухваћене чињенице да је воља оба родитеља била да стан за који је закључен уговор о откупу на 40 година, остане туженој која је са њима целог живота живела и о њима се старала, да до намераваног закључења уговора о доживотном издржавању није дошло за живота мајке искључиво из разлога што се мајка изненада разболела и умрла, да је истоврсне обавезе које је на себе преузела закљученим уговором о доживотном издржавању са оцем, тужена фактички извршавала и према својој мајци, и наставила да испуњава према оцу све до његове смрти, и да је све то скупа било последица заједничке воље родитеља и договора постигнутог у породици. О неоснованости тужбеног захтева одлучено је позивом на одредбе члана 195 и 196. Закона о наслеђивању и правила о управљању и располагању заједничком имовином супружника.

Ревизија тужилје није основана у оспоравању правилности примене материјалног права од стране нижестепених судова код оцене о неоснованости тужбеног захтева.

Породичним законом у члану 174. је прописано да заједничком имовином супружници управљају и располажу заједнички и споразумно (став 1). Супружник не може располагати својим уделом у заједничкој имовини нити га може оптеретити правним послом међу живима (став 3).

Законом о основама својинско-правних односа и чланом 174. Породичног закона није предвиђено давање писмене сагласности супружника за располагање заједничком имовином. Довољно је да постоји усмени договор супружника који производи дејство када је уговор закључен у складу са договором. То је овде случај био са породичним договором који се односио на закључење уговора о доживотном издржавању који је у потпуности реализован од стране тужене.

Тужена је са оцем закључила пуноважан уговор о доживотном издржавању у смислу члана 195. Закона о наслеђивању. Истим јој отац после своје смрти оставља у својину предметни стан који је стекао уговором о откупу закљученим 30.03.1993. године. Као лице на које откуп гласи, отац је могао станом пуновласно располагати, с обзиром на утврђене чињенице да је заједно са својом изненада преминулом супругом

претходно договорио да својину на стану пренесе туженој, што је било њихово заједничко опредељење и воља, коју је он реализовао чином закључења уговора 26.11.2008. године. И то, без повреде права тужиље као једне од четири законска наследника покојне ДД, која је располагање својим уделом и правима на стану у суштини уступила супругу ГГ, њиховим договором да се својина на стану пренесе туженој. Овде се спорним не јавља питање стицања у режиму заједничке имовине, што не представља питање условљавајуће за исход спора у присуству других расправљених и утврђених чињеница, које јасно указују да је договор супружника као титулара права својине реализован и својина на стану на тужену пренета после смрти родитеља који су такву вољу имали. На неприхватљивост тумачења о супротном, упућују утврђене околности случаја. Поред осталог, о држању странака, плаћењу рата откупне цене стана из средстава домаћинства тужене са родитељима, које су само једним делом биле исплаћене за живота мајке, и са плаћањем настављено након њене смрти, без учешћа тужиље у томе и позивања на права скопчана и са обавезама, што говори у прилог томе не само да је тужиља знала, већ и да је поштовала породични споразум, и тек после смрти оца устала за захтевом управљеним на остварење сувласничког удела на стану, упркос знању о вољи и договору родитеља да стан остаје у искључиву својину туженој јер је то заслужила, по правним и етичким нормама.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. и став 2. ЗПП Врховни суд је одлучио као у изреци и применом става 2. истог члана непотребним налази да у даљем образлаже пресуду, имајући у виду да се ревизијом понављају жалбени разлози о којима је одговарајућа оцена већ дата од стране другостепеног суда.

Председник већа - судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић